

# ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИҢ КОММУНИСТИК ПАРТИЯЗЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ  
НЫЗЫЛ ХОРАЯ КОМИТЕТЕРИНИҢ, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ  
ОБЛАСТЬ БОЛГАШ НЫЗЫЛ ХОРАЯ СОВЕТТЕРИНИҢ ОРГАНЫ

1958  
АВГУСТ  
9  
СУББОТА  
№ 157 (4127)

Өртээ 20 коп.

ССРЭ-ниң Дээди Сөвөднин Президиумунда (1 ары).  
Д. Эйзенхауэр, Г. Макмилланга болгаш Ш. де Голльга Н. С. Хрущевтуң чагаалары (1 ары).  
ССРЭ-ниң Дээди Сөвөднин Президиумунун Даргазы К. Е. Ворошиловтуң Делегейин Брюссельде делгелгезинге баар деп турары (1 ары).  
Сиген белеткелиниң планын ажал-агый бүрүзү күүседир ужуруг (1 ары).

А Донгам. — СЭП ТБ-нын иль Пленумунун шийтпирин амдыралга боттандырар (2 ары).  
Н. Кундул. — Мал чөмчери белеткелинде, дүрүт азыншынынга белеткелдерде четкестерни чайдлар (2 ары).  
А. Анкуинов. — Тыяның таралымын дайымыч соруга (2 — 3 арынар).  
М. Кызыл-оол. — Хөрөжөнөргө күш-ажылы (3 ары).

Колхозту муракчы койжуури (3 ары).  
ССРЭ-ниң КПО-нун чанында доктормал төлөкөччи А. А. Соболевтуң Алым чок чоруктуң Чөвүлелиниң даргазымы адыга чагазы (4 ары).  
Н. С. Хрущевтуң Мзо-Прэ-дунуң ужурашканын дугайында амынадыны Кыдаттың демократтык партиялары болгаш бөлүктөрү деткин турар (4 ары).

## ПАРТИЯ ХЕМЧЭЭН АЛЫСКАН КОММУНИСТЕР ДУГАЙЫНДА

Коммунистерге кичөөнөй салырын, оларнын кичи бүрүзү бистин шийткелелинтин муракчылары болдуларын, ажылында болгаш азы-чанында, чурумунда четкестерни узуулап алыр талазы-биле оларга дуулаарын бүгү партия ажалдачылардан коммунисттер партия неген турар. Ол негеделерни уттур болза партия организациязынын кичи шийткелелин ажалынын четкестерини хөрөчөн апар болгаш мыныг чорук коммунистерниң иденкейлиг чорунун өзүдөсине шалтык болур. Буруулап херек кылгаш хемчег алдырган коммунистерге чогуур негеделер тургуспайн база оларнын ажалы кызылшыншынынга сатып салбайн тургаш, — чамды удуругдулар партия хемчөөн анда-ла буу барымдалаан чорук кылдыр шалтып, коммунистерниң четкестерин чогуур үзүндө эдип чаазайн турарлар.

Узуг-Хем районунун партия организациязынын үзүндө бүгү коммунистерин 13,6 уузу, а Тес-Хемде — 11,6, Бай-Тайгада 10 хуузу партия талазы-биле хемчеглерин болуп турар. Току районда байдал оор-даа бабай. Илангыя райкусок-комда партия организациязынын коммунистеринин 30 хуузу партия талазы-биле хемчег алыскан. Кызыл хоорайда 159 коммунистер хемчеглерин.

Чамды коммунистерниң баштайгы алдырган хемчеглери дүрөңдөрү, чыл-чым-биле уламчылар, харын нежешип турар фактылар бар. Бай-Тайга районда коммунист Хоавыг Кула 1948 чылдан бээр 1957 чылга чедир үш уда шынчыг хемчегер алыскан. Оларнын чамдыгынын белин дүрүтүп албаан. Шамдыг коммунистер кайы-даа районнарда бар.

Чугае кичи шийткелелин ажалды багай тургусканын байдалында, партияны удуругчуларын талазында партия хемчөгүн бүрүзү чогуур кичөөнөй салбанын түнөөндө үстүндө фактылар болдурун турар деп түндөлдү кылар херек. Илангыя партия хемчеглери алдырган коммунистерге өң-өң шынчыг болгаш шынчыг болмачыныг кичөөнөй салыры чугула. Ол чүд дөргө, мыныг коммунистерни шын кичи шийткелелин дугайында, оларга негеделерин болдурун дугайында, кылган чактырыларын чогуур үзүндө эттинин алыр талазы-биле оларга дуулаар дугайында чугае мында чорун турар.

Алдырган хемчөөн дүрүтүп аларында коммунист бүрүзү бөдү эңер удуруг сонуурагалдык болуп ужурут. Коммунист бир өвөс партия талазы-биле дөңгүтүргөн болза, ол дөңгүлданы кыска үе шийткел дүрүтүп аларында бөдү сатып салыры.

## ССРЭ-ниң Дээди Сөвөднин Президиумунда

Хой ажалын сайырадырынга чедип алган чедикшилер дөң болза өңг, дүк болгаш каракул кештери бүдүрерин көзүдөткени дөң Убак ССР-ниң хой ажалынын 684 муракчыларын ССРЭ-ниң Дээди Сөвөднин Президиуму орденнер-биле, медалдар-биле шаңнаан.

Ленин орден-биле 36 кижин, Күш-ажылы Кызыл Туу орден-биле — 156, «Хүндүлелин Демдээ» орден-биле — 210, «Күш-ажылы өрөс-мадырыг чорук дөң» деп медал-биле — 151 база «Күш-ажылы шыгарал дөң» деп медал-биле — 131 кижин шаңнаттырган.

Хой ажалын сайырадырынын, өңг, дүк болгаш каракул кештери бүдүрерин көзүдөткенин база күрүңгө дугаарынын хөрөңгө шыгаргангай чедикшилер дөң, а ол шыкшар эртеминде болгаш муракчы дуржугагы чедикшилерин бөдүндү ажалынын практика-

## В. И. Ленинниң чогаалдарынын чыылдаларынын Туркмен дылда парлагтынганы

АШХАБАД. (СЭТА). В. И. Ленинниң Чогаалдарынын чыылдалары туркмен дылда парлагтынып үнгөн. Очуга талазы-биле болгаш 35 том номерларын парлар талазы-биле угу ажалды СЭП ТБ-нын чанында марксизм-ленинизм Институдунун Туркмен филиалынын болгаш Туркменкомпартияда чериниң коллектатери угу ажалды кылган.

лыр хүлөөлөгүн. Тодаргайлаарга бөдүндү кылган чакымын ак-өскөндөгү эттинер, партия кечигиңу ден болууну чагай болгаш хүндүлүг адик чүтүлдүг ажал-биле болгаш үдөгүлүг чурум-биле катан буураалыг көргүзөр, мычангаш хемчөгүн дүжүр дугайында айтырыгы партия организациязынын мурунуга чогуур үзүндө тургузар ужуруг.

Чамдык таварылгаларда хемчег алдырган коммунистер баштайгы кылган чактыларын херек ырында-ла бөдүндү эттинин алган тургаш-ла, калдыг-бир чылдагаан-биле ол хемчөгүлери дүжүрүп алыр дугайында билдирешкенин кирбейн тургулаар. Мыныг эштерге партия организациязынын секретарылары болгаш партбюролар кечигиңуери дуулаан болур-ла багай. Мычаарга оларнын чамдыктары ону кылбайн, харын коммунистерни алдырткан хемчөгүлери дугайын уттуп турарлар.

Чөөн-Хемчик районда хемчег алдырган коммунистер база-ла дыка хей. Оларнын арасында коммунист Т. Кызыл-оол 1950 чылда арагаалар база бир организациядан өскө организациязы шийткелелин чурумун терең дөң доңгуда алыскан турган. Мычаарга ол коммунисттин салым чакымын ам калдыг болуп турарын шийткелер ужуруг. Бай-Тайга районда Монгуш Чүдүлү 1953 чылда хемчег алыскан. Оң амы үдө бүдүрүлгө ажалдап база хейтин ажалына киржин турары өңи болза-да, партия талазы-биле алыскан хемчөө ам-даа дүжүртүмөөн. Мыныг коммунистерин хейти-биле алап болур. Партия организациязы моон чогуур түндөлдү кылар ужуруг.

«Партия кечигиңу бүрүзү партия дөң харынсалгалы болгаш партия кечигиңу бүрүзү дөң харынсалгалы дөңгөн уттуп болбос» деп В. И. Ленин чугаалаан. Угу баштыгынын бо өөрдүн удуругга болдурушкан, коммунистерни кичи шийткелелин айтырыгыны кичөөнөй салыры, илангыя хемчег алдырган коммунистерни дугайында тодаргай ажалдар чорудары чугула.

Бүдүрүлгө, амдыралга болгаш хей-ниитинин ажалында, өөрдөгүгө олар муракчы үдөгүлери көргүзүп турарлар бе, калдыгы? — бо айтырыгларга коммунистерниң онза шымагы көстүр ужуруг, а коммунист бүрүзү ону база-ла билер болгаш херек ырында күүседир хүлөөлөгүн.

Коммунистерниң партия кечигиңу өвөс массаларга муракчы сакыдарын бөдүрүшкән, партия организациязынын шийткелелин организациязы база кичи шийткелелин ажалдарын чаз негеделерин денделикче улам бедик көдүрери негеттинин турар.

зынга калба-биле ажалдааны дөң, эштер М. Абдурадов, Д. Асылбеков, Ч. Бикмулов, Р. Бердымурадов, И. Закиров, Л. Зарипов, Ш. Кузубаев, Р. Сидиков, К. Тургунаев, И. Хамраев болгаш Х. Эр-гашев оларга Социалистик Күш-ажылынын Мадыры деп атты тыыскаан.

Хой ажалында шыгарангай көргүзүлгө чедип алганы дөң, хурданаар эштеринин бедик аргазын тыпканы болгаш бедик шымарлыг каракул кештерин алганы дөң база хойлуң баш-санын чидир чок камгала алганы дөң, а ол шыкшар анык хойжуларын практикаг өөрдөгүлери иденкейлиг киржигели дөң, Бухара областын Тамдык районунун «Акто» колхозунуң хоочун хойжуу Социалистик Күш-ажылы Мадыры эш Балманов Дайын «Калмыр болгаш Маска» деп ийги алдын медал-биле шаңнаан.

В. И. Ленинниң Чогаалдарынын чыылдаларын туркмен дылда парлагтынга болгаш очуударында иденкейлиг киржигели дөң болу ажалдачыларын Туркмен ССР-ниң Дээди Сөвөднин Президиумунун хүндүлел бижиктери-биле шаңнаар дугайында Туркмен ССР-ниң Дээди Сөвөднин Президиумунун Чарымын республика солуннарында парлагтылаан.

## Д. Эйзенхауэр, Г. Макмилланга болгаш Ш. де Голльга Н. С. Хрущевтуң чагаалары

ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. С. Хрущев август 5-те АКШ-тың президенти Д. Эйзенхауэр, Великобританиянын премьер-министри Г. Макмилланга болгаш Франциянын министрлер чөвүлелиниң даргазы Ш. де Голльга Чоокку болгаш Ортаагы Чөөн чүкте АКШ-биле Англиянын интервенция-биле холбоштыр харын чагаалар чоруткан.

АКШ-тын президенти Д. Эйзенхауэрин чагазынга Н. С. Хрущев харылааш, беш күрүңгөлерин — ССРЭ-ниң, АКШ-тын, Англиянын, Франциянын, Италиянын чазак баштыгыларын чөвүлел хуралын КНО-нун чингине секретары Хамаршөлдүн киржигели-биле чымыдырар дугайында совет саналды АКШ-тын президенти-даа, Великобританиянын премьер-министри Г. Макмиллан-даа хүлөөн албааны холмандыг болганын ол шлөткөн. Мыныг байдалды болгаш, Чоокку болгаш Ортаагы Чөөн чүкте табымын кала-галап, камгалаар соруга-биле Совет чазак күжөңи-кинин ургүзүлгөлерин өргөжөк чүтүла кылдыр санап турар деп Н. С. Хрущев айткан. Агрессияны өскөндүр талазы-биле өргөжөк чүтүла хемчеглери дүргөн алыр соруга-биле Ливандал АКШ-тың шериглери болгаш Норданиядан Англиянын шериглери үндүр дугайында айтырыг чугаалаар төлөөдө, КНО-нун Кол Ассамблеянын өвөс сессиянын чымыдырынын итөөр деп айтканынын Совет Эвилелинин чазак КНО-да бөдүндү төлөөлөгүниң берген.

Узуг-даа, бичи-даа күрүңгөлерин төлөөлөгүлери киржин турар Кол Ассамблеяга бо айтырыг көөр чорук болза АКШ-тың болгаш Англиянын хөдөйиш-кининде Чоокку болгаш Ортаагы Чөөн чүкте тургустунган дайын ажалын узуулаарыч херек тывар арганы бөр болгаш ол районга ожурадала тургузар деп Совет чазактын идеялин чагаай айткан.

Күрүңгө ажалдачыларын чөвүлел хуралын бедик денгеле чымыдырар дугайында айтырыг талазы-биле Н. С. Хрущевтуң мелегезин: бистин мурунда саналдаанымыс составтыг бедик денгеле чөвүлел хурал оң бүгү киржикчелерин күжөңишкени-биле «соок дайымын» байламын узуулаарыч орукту болгаш аргаларын үмөргөңгө, ийги дайымын тыптып кесирин болдурушканы дуулаар дөңгөңгө бөдүрүп турар бис. Бедик денгеле чөвүлел хуралын дүргөн чымыдыры угу-даа, бичи-даа бүгү күрүңгөлерин өргө-ажытарынга дүжүрүп турар деп Н. С. Хрущев айткан.

КНО-нун Аймык чок чорук Чөвүлели АКШ-тың сакыдарына алыскан амы байлазы-биле алмрга, херек ырында НАТО-да, Багдад пактымында, СЕАТО-да бактаан турар күрүңгөлерден колдыр тургустунган бир ажалыг комитет кылдыр хуулаан, мыда узуг Кыдат Улус Республиканын дүрүм бөдүрүп элээр черин политика талазы-биле өдүмүрөгү Чан Кай-шиңгө төлөөлөгүчү элээр турар деп ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. С. Хрущев демделген турар. Ичангаш Аймык чок чорук Чөвүлели херек ырында шийткелени шыдаас апарган болгаш Американын Каттышкан Штаттарынын күжөңгөңгө хамаарылга чокка, бүгү делегейге табымын хандырынга малап ийги болу дег калдыг-даа шийткелери хүлөөн алыр арганы чок байдала кирген.

Удучу Кыдатты тоовас политика дөргө, барым-даа чок чорук-тур деп Д. Эйзенхауэр чагазында Совет чазактын баштыгымын айткан турар. Аймык чок чорук Чөвүлели болгаш КНО ол организациязын Устаында неген турары мыкш табымын камгалаарыныг болгаш аймык чок чорукту хандырынын

хөрөңгө КНР чокка дозу үндөй ажалыг орган болу-ну шыдаас

Америк шериглери Ливанче болгаш англи шериглери Норданияга кирген чорукту дөң агрессиа деп бүгү делегейге шын көрүп турар, Ливанга кыжанын турар хажымындал агрессиа дөңгөңгө дугайында бадыткалы КНО-нун хайгааракчыларынын ийи илеткелдери буруу шалган деп Н. С. Хрущев демделген турар. Байдал мыдыг болуп турла АКШ-тын чазак калдыг өргө-биле арбитраж болгаш шийткелениң рөлүн бөдүндү ап турары, Ливанга калдыг-бир хажымындал агрессиа турган дөңгө биске билдирмее деп Н. С. Хрущев айткан.

Калдыг-бир хажымындал агрессиа дугайында АКШ-тын президентиң бадыткалында калдыг-даа үндөсүн барымдала чок, ол бадыткалар болза АКШ-биле Англиянын Чоокку болгаш Ортаагы Чөөн чүкте кымын турар малапты агрессиада өскөңгө оскөңгө оскөңгө чорук-тур деп Н. С. Хрущев демделген турар.

Каттышкан Нацпарл Организациязы болгаш оң Аймык чок Чөвүлели — делегейин херектин организациязы болуп болгаш олар удууларын тай-биле мыкшымдыг күжөк соругу илередип ужурут деп Н. С. Хрущев айткан. Мычаарга АКШ тергилдечи байдалы элээр турар шериг блоктарында бактаан турар чурттарын төлөөлөгүчелерин дамчыштыр Аймык чок чорук Чөвүлелин АКШ-тын чазак бөдүндү күжөңгө өргө-ажытарынга ажаллап турар. Аймык чок чорук Чөвүлели амы составы-биле Чоокку болгаш Ортаагы Чөөн чүкте байдалын дугайында айтырыг талазы-биле бөдүндү түндөлдү кылар шийткел.

Чоокку болгаш Ортаагы Чөөн чүкте байдалы Совет чазактын баштыгымын чугаалааш, ол районда конфликтин калбарарынга база чидикшилерин аймык чойлаштырмаан болгаш Ирак Республиканын болгаш өскө-даа араб күрүңгөлерин аймык чок чорук хандырымын деп айткан. Ливандал болгаш Норданиядан интервенция шериглери ама чедер-ле үндүртүнгөн деп Н. С. Хрущев айткан турар. Ол районче даштын шериглериң чазак кескери неже-жи көп, Багдад пактымын чурттарында шериг талазы-биле чазак хемчеглери боттандырып турар.

Бүгү чурттарын күрүңгө ажалдачыларын ажалыга ужуражымыннар болгаш харымдаларын бүгү аргалар-биле хөжүдөр херек деп Совет чазактын санап турарын Н. С. Хрущев демделген турар. Мыныг ужуражымыннарны бис өвөс угуу ужуу-дуулааг кылдыр көрүп турар бис.

КНО-нун өвөс сессиянын чымыдырар дугайында саналды АКШ-тың чазак деткин боор деп идеялин Д. Эйзенхауэр Н. С. Хрущев бөдүндү чагазынын түнөөндө илередип турар. Бо чорук дүшүкүрүг чорукту кошпаларыч өңи базым болуп болгаш бедик денгеле ужуражымыннар дүргөдөргө үдөсүнн белеткээр ийги.

ССРЭ-ниң Министрлер Чөвүлелиниң Даргазы Н. С. Хрущев Великобританиянын премьер-министри Г. Макмилланга болгаш Француз Республиканын министрлер чөвүлелиниң даргазы Ш. де Голльга чагааларында КНО-нун Кол Ассамблеянын өвөс сессиянын чымыдырар талазы-биле Совет чазактын саналынын дугайын ол күрүңгөлерин чазактын баштыгымын ажалында дөңгөңгө турар.

Великобританиянын болгаш Франциянын чазактарын Совет чазактын саналы деткин боор деп идеялин чагааларда илередип турар.

## Сиген белеткелиниң планын ажал-агый бүрүзү күүседир ужуруг



Мал чөмчери белеткелерин ажалында бедик көргүзүлгө чедип алганы дөң СЭП Улуг-Хем райкомунун болгаш райкусок-лун киржин келгенин бөдүрүп моон адаанда муракчыларын областын Хүндүлел Самбыразыга кирген.

Н. Огун-оол — Ленин аттыг колхозтуң ийги бриталазында сген бөдүрүчү. Хүнде 45 центнер норманы 90 центнер чедир күүседип турар.

М. Данзы-Бөлек — УТБА-нын 25 чылы» совхозтуң аты машина-биле сген кестиркичи. Хүнде 3 гектарнын орунуга 5 гектарын сген кестирин турар.

Н. Начын-оол — Шагаан-Арыг МТС-тиң тракторизи. Ленин аттыг колхозтуң шөлдөрүндө «УТЗ-7» трактор-биле сген кестирин, хүн онаалдамын 150 хуу күүседип турар.

И. Сергеев — УТБА-нын 25 чылы» совхозтуң сген бөдүрүчү. Хүнде 50 гектар норманы 80 гектар чедир күүседип турар.

М. Кара-оол — Жданов аттыг колхозтуң аты машина-биле сген кестиркичи. Хүнде 3,5 гектарнын орунуга 4,5 гектарын сген кестирин турар.

Т. Төңгүсак — «Күш-ажылыг хөстүү» колхозтуң аты машина-биле сген кестиркичи. Хүнде 4 гектар норманы 5 гектар кылдыр күүседип турар.

Н. Илешин — УТБА-нын 25 чылы» совхозтуң сген комбайнынын машинизи. Хүн онаалдамын үргүчү ийи дашкыр күүседип турар.

## МАЛ ЧӨМЧЕРИНИҢ БЕЛЕТКЕЛИНИҢ ДУГАЙЫНДА МЕДЗЕ

(1958 ч. август 5-те, планга улуур хуузу)

Районнар	Белеткел сген	салган селос
Чөөн-Хемчик	37,8	31,8
Каз-Хем	37,8	21,7
Бий-Хем	36,6	48,2
Өвүр	33,0	60,6
Талды	31,2	28,5
Тес-Хем	31,1	43,0
Сүт-Хал	28,6	18,0
Току	28,6	5,9
Улуг-Хем	28,4	19,0
Эрон	27,3	45,7
Барым-Хемчик	25,7	55,9
Чал-Хал	15,0	18,9
Бай-Тайга	13,3	22,1

**СОВХОЗТАРДА:**

«Барык»	39,0	27,5
«Өвөк»	27,9	29,1
«Злеге»	18,0	28,8
«УТБА 25 чылы»	15,6	39,4
«Межерей»	10,3	66,8

## «ИШИН» КОЛХОЗТА

Сүт-Хал районунун «Ишкин» кедээ ажал-агый артелинин колхозчулары ийтинин малынга чөмчөр белеткелени организациязыг чорудуп турар.

Эш Бийимбага удуруткан хөвү бригаданын кечигиңуери болгаш мал фермазын ажалдачылары 160 тонна селосу салган, 197 тонна сгенге бөдү сараттаан.

## ССРЭ-ниң Дээди Сөвөднин Президиумунун Даргазы К. Е. Ворошиловтуң Делегейин Брюссельде делгелгезинге баар деп турары

ССРЭ-ниң Дээди Сөвөднин Президиумунун Даргазы К. Е. Ворошилов 1958 чылды Брюссельде Делегей делгелгезинге баар. Ол аян-чотурук ССРЭ-ниң национал хүннериң байырлыгын август 11-13-те делегейге демделген турарынын үзүндө болур. ССРЭ-ниң Калдык камгаламын министр М. Д. Кооритина, ССРЭ-ниң Кудуртуя министриниң бирги орадачымы С. В. Кафтанов болгаш ССРЭ-ниң Бельгияда ачкыны В. И. Авилов К. Е. Ворошиловту дөдөрлөр.

## Калмык АССР тараа белеткелдеринин планын хуусаа бетинде күүсеткен

Калмык АССР-ниң кедээ ажал-агыймын ажал-ишчилери тараа белеткелдеринин планын июль 24-те хуусаа бетинде 104 хуу күүсеткен. 7,3 миллион пуд тараны күрүңгө сактап болгаш дуулаан. Республиканың колхозтары болгаш совхозтары боттарынын аргаларын санап көргөш, 3,0 миллион пуд тараны пландан ажы күрүңгө не-мей дуулаар болгаш садар деп шийткел.

## Тараа белеткелдеринин планын хуусаа бетинде күүсеткен

Харьков область күрүңгө тараа сакыдары болгаш дугаарынын планын (кукуруза чокка) хуусаа бетинде 101 хуу күүсеткен. 28,8 миллион пуд тарак күрүңгө сактынган болгаш дуулааттыган, ол болза өрткөн чылдың чогуур үзүндө болдоарга 3,1 миллион пуд хой болуп турар. Күзүн тараан кызылтас 23 миллион пудтан хей дуулааттыган. Областың кедээ ажал-агыймын ажал-ишчилери бо чымын алды чартык миллион пуд тараны пландан ажы күрүңгө дуулаар деп шийткел.

Закарпат область тараа белеткелдеринин күрүңгө планын (кукуруза чокка) 101 хуу күүсеткен. Пландан ажы тараа дуулаадым үргүлчүлөп турар.

## Нукуруза анаар чаа комбайн

ХЕРСОН. (СЭТА). Петровский аттыг комбайн заводунун экспериментальдыг цехинде нукуруза ажаар үш одурутуг ийи комбайн үнгөн. Оларны заводтуң конструктор бөдүрү тургустуван.

«КК-3» деп чаа машина харууда үш одурутуг хаара тулап турар болгаш нукуруза быжыдангы кандыг-даа үе-чадамын турда ажаар алырында таарыштыр кылдырган. Ол машина ногаан массаны кезди база ногаан масса сүт-быштап чөмчөр азы бүрүн бышкан үе-чадамында ону үрүмкөй доорап турар. Ук машина үңүштүг үнүн кестирин, борбактарын анылап, бүрүзү болгаш үнүрүн харууда үрүмкөй доорап турар. Ол машина нукурузаның борбактарын комбайнны-артында коюп казы тергегичке, а үрүмкөй доораан массаны казы чоруп турар автомашына кырыңгө үндүр оқтап турар.

Чамды-ла кижин бүгү ажалы башкарып турар чаа комбайн бир шапкында бир гектар тарылаан кестип болуун шөлдө көргүсөк.

## В. И. Ленинниң чогаалдарынын чыылдазын бешки удаа парлаары

БАШТАЙГЫ ТОМУН ПАРЛААРЫ ЭГЕЛЗЭН

ЛЕНИНГРАД, 4. (СЭТА). В. И. Ленинниң чогаалдарынын чыылдазын бешки удаа парлаарынын баштайгы томун А. М. Горький аттыг «Парлаат башкы» деп типографияда — ном фабрикасында бөдү парлап эгелзөө.

## Бүгү күштү сиген белеткелинче

Барын-Хемчик районда «Кызыл туу» колхозтуң Узуг-Бедирде бригаданың кол калдырлары кескел сгеннин (чактыг болганында) кургактары манавайн, ол-ла доорап доктаган турарлар. Олар селосун хүннере чедир 40 тонна ажал сгеннин доктаган аскаан.

Колхозтуң контора ажалдачыларындал база сүүрүн чамдык чурт-такчыларында 15 кижин составтыг эвөно 11 тонна сгеннин кескел, бөдүп сараттаан, 30 тонна сгеннин селостаан.

Чөөн-Хемчик районунун «Кызыл тараачы» колхозунда мал чөмчөр белеткел ажал ийинде тулап. Ол-че чүгө хөвү ажалында бриталазымын ажалы бүгү үчостоктарында кижилер тур хаара тутунган.

## Сиген белеткелинде

Бай-Тайга районда «Тингелте» колхозтуң муракчы малчыны С. Кандан хөвүнү чакты семитилгезин шын чорутушкан, кымын ажалдагы белеткелге база кичөөнөй салып турар. Бөдүндү 7 класс дооскан огу Узуг-оол-биле амы үдө сген белеткел турарлар.

Узуг-оол чүгө мал чөмчөр белеткел талазы-биле эвөс, чакты даштыла үзүндө өскө-даа ажалдагы адамында тудак чөк киржин турар





